

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Axel Sveaass, 75 54 78 57

Kandidat fra Nordland til Nasjonal jordvernpris 2019

Fylkesmannen viser til oppdrag i virksomhets- og økonomiinstruks for 2019 og oppdatert nasjonal jordvernstrategi, der et av tiltakene er å videreføre den nasjonale jordvernprisen, som første gang ble utdelt i 2017.

Fylkesmannen i Nordland har i brev av 19.02.2019 til kommunene, landbrukets faglag og organisasjoner, Nordland fylkeskommune og Norsk landbruksrådgiving Nordland bedt om innspill til aktuelle kandidater. Informasjon om prisen ble også lagt ut på våre nettsider.

Vi har dessverre ikke mottatt noen forslag til kandidater fra Nordland. Vårt fylke består av mange kommuner, og med stort spenn i alder på kommuneplanens arealdel. Det er derfor vanskelig å vurdere kommunenes innsats og planarbeid likt. Samtidig er vårt inntrykk at nordlandskommunene hovedsakelig evner å ivareta jordvernet ved rullering av kommuneplanens arealdel. Nordland har relativt lav andel omdisponering av jordbruksareal.

Til årets jordvernpris fremmer Fylkesmannen i Nordland Steigen kommune som kandidat fra vårt fylke. Steigen er blant de viktigste landbrukskommunene i Nordland og gjorde flere positive grep for å synliggjøre jordvern og hensynet til landbruket i plansammenheng. Kandidaten har vist hvordan kommunen som planmyndighet kan sette jordvern på dagsorden og implementere gode jordvernstrategier for fremtiden. Nærmere redegjørelse følger under.

Steigen kommune – revisjon av LNFR-spredd arealer og fastsettelse av kjerneområder landbruk i kommuneplanens arealdel

Steigen kommune ble foreslått som kandidat av Fylkesmannen i Nordland i forbindelse med jordvernprisen i 2017. Selv om Steigen er en tidligere kandidat, mener vi fremdeles at arbeidet kommunens gjorde i forbindelse med revisjon av kommuneplanen er et godt eksempel på at god planlegging og jordvernhensyn hører sammen. Vi mener særlig kandidaten oppfyller to av kriteriene om «*gode og planlagte tiltak*» og «*integrering av jordvernhensyn i ulike prosesser*».

Steigen er en av Nordlands største landbrukskommuner med svært spredt bosetningsmønster. Det bor i overkant av 2500 personer i kommunen og det finnes ingen tettsteder med over 500 innbyggere. Strandflaten er oppdyrket, og ofte preget av et vakkert kulturlandskap med gammel bosetting. I juni 2017 fikk Engeløya, en øy nord i kommunen status som utvalgt kulturlandskap i

jordbruket. Engeløya har noe av det beste jordbrukslandskapet i landsdelen med moderne gårder som understreker landbrukets betydning. Kommunen reviderte og vedtok kommuneplanens arealdel i 2016, og har gjort to grep ved revideringen, som Fylkesmannen oppfatter som positivt for jordvernet:

- 1) Den forrige planen, kommuneplanens arealdel 2004-2014, var preget av svært store geografiske områder der det var åpnet for spredt utbygging i LNFR-områdene. Særlig på Engeløya som har aktiv landbruksdrift, bidro disse områdene til fragmentering av viktige jordbruksareal. I revisjonen valgte kommunen å reducere kraftig på LNFR-spredeområdene, og samtidig åpne for noen få områder med utbyggingsformål (boliger) på attraktive områder. Med dette ønsker kommunen å bedre ivareta større, sammenhengende jordbruksområder for framtidig matproduksjon.
- 2) Kommunen har også laget et temakart med kjerneområde landbruk (se vedlegg) som inngår som retningslinjer i planbestemmelsene til kommuneplanens arealdel. Retningslinjene skal legges til grunn i kommunal saksbehandling vedrørende søknad om tiltak. Kjerneområde landbruk omfatter de viktigste jordbruksarealene, men også viktige dyrkbare arealer, nærbeiter og kulturlandskap.

Fylkesmannen mener Steigens tydelige holdning til å begrense spredt utbygging i en kommune med en spredt bosetningsstruktur- og kultur, samtidig som kommunen kartfester kjerneområde landbruk, er gode grep for å bevare viktige jordbruksarealer for framtida. Når det gjelder dispensasjonssaker har Steigen en god tradisjon med å vekte vern av matjord i sine vurderinger. Sammenlignet med andre kommuner i fylket får vi tilsendt svært få søknader om dispensasjoner på høring. Dette kan ha å gjøre med kommunens gode planbestemmelser, noe vi mener også er et positivt tilleggsmoment.

Kommunens arealplan med temakart og bestemmelser ligger på denne lenken:

<https://www.steigen.kommune.no/kommuneplanens-arealdel-2016-2028-kunngjoering-om-vedtak-.5892741-109151.html>

Med hilsen

Tom Cato Karlsen

John Kosmo
landbruk- og reindriftsdirektør

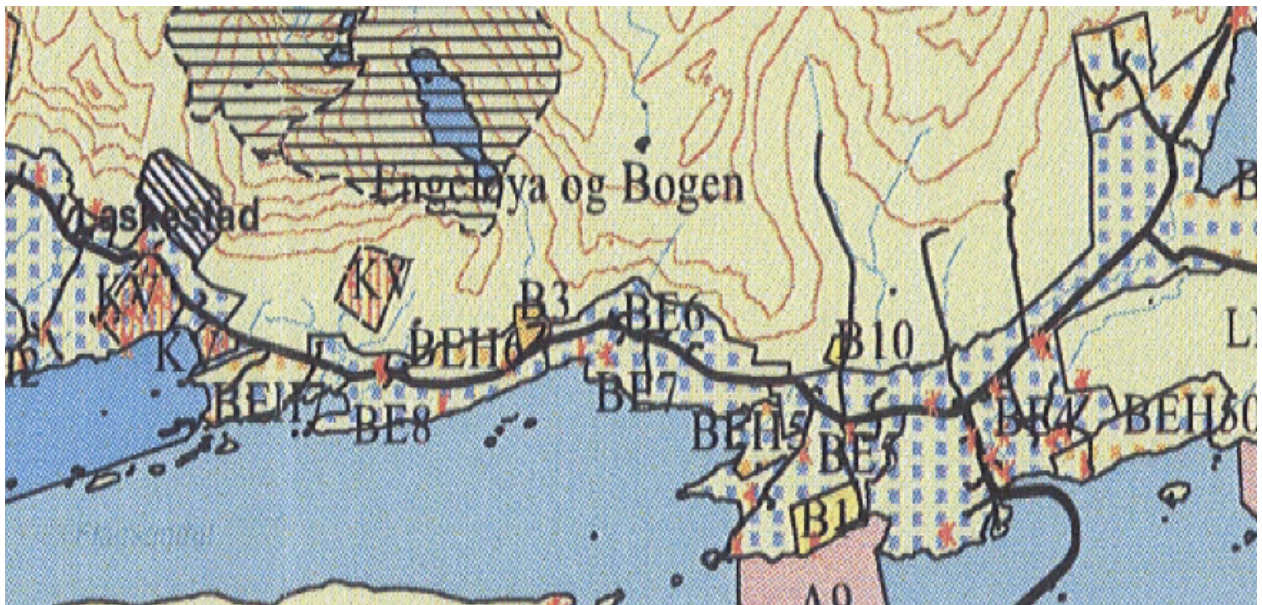
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Steigen kommune	Rådhuset	8281	Leinesfjord
Nordland fylkeskommune	Postmottak Fylkeshuset	8048	Bodø
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 8140 Dep	0033	OSLO

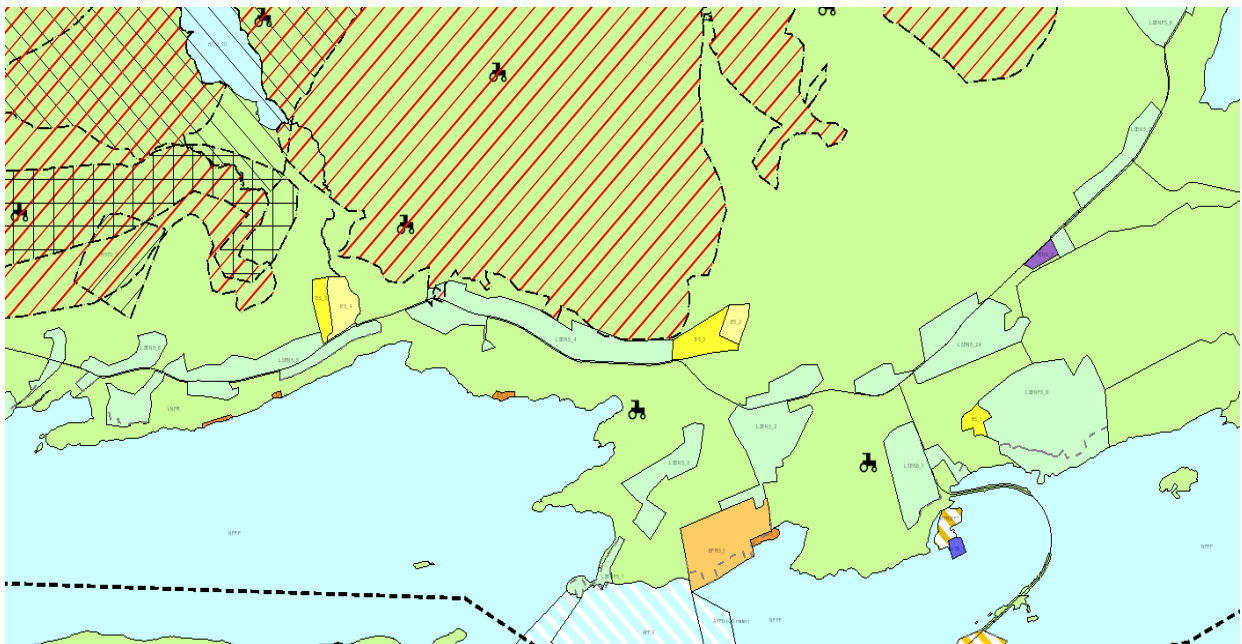

Vedlegg med illustrasjoner:

Over er et utdrag fra kommuneplanens arealdel fra 2004. Alle områder med blå prikker er LNFR-områder som åpnet for spredt utbygging.

På bildet under er det samme geografiske området vist i ny kommuneplanens arealdel fra 2016, der LNFR-spreddtområdene med mørk grønn farge er kraftig redusert. Enkelte nye boligområder er istedenfor avsatt (gule felt).

Under er et utsnitt fra temakart Landbruk over Engeløya, en av de viktige landbruksområdene i Steigen og Nordland. Oransje felt er dyrka jord, røde og brune felt er dyrkbar jord og grønne felt er viktige kulturlandskap. Kjerneområder landbruk er innrammet av brun strek.

